

ZOOTEHNIE ȘI BIOTEHNOLOGII

CZU: 636.2

RENOVAREA PRODUCERII LAPTELUI ÎN PERSPECTIVA INTEGRĂRII EUROPENE

S. CHILIMAR

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Abstract. The highest parameters of animal husbandry development in the Republic of Moldova were achieved per 1989-1990. Now the efficiency of animals and total volume of milk and beef production is many times lower in comparison with 1990.

For the restoration of this branch it is offered to develop and implement a special program of animal breeding. The standard project of a milk production farm for medium and small enterprises of the private sector is developed.

Key words: Breeding, Cattle, Milk production, Standard project.

INTRODUCERE

Creșterea bovinelor este ramura principală a sectorului zootehnic din Republica Moldova. Ea asigură obținerea laptelui și cărnii – produse importante pentru alimentația umană și materie primă pentru industria alimentară. Taurinele produc mai mult de 90% din cantitatea totală de lapte și piei a tuturor speciilor de animale de fermă. Ele consumă eficient furajele verzi, reziduurile fitotehniei și industriei alimentare, iar în condițiile actuale ale agriculturii mai pot fi utilizate și în calitate de animale de muncă pentru executarea unor lucrări agricole, transportarea mărfurilor. De la fiecare animal matur anual se obțin circa 10t de îngrășăminte organice, necesare pentru fertilizarea terenurilor agricole, obținerea produselor ecologice agricole – mult apreciate de consumatori și solicitate pe piața internă și externă. Ponderea producției obținute de la taurine constituie mai mult de jumătate din costul producției globale a sectorului zootehnic.

MATERIAL ȘI METODĂ

S-a analizat situația creșterii taurinelor în Republica Moldova și cauzele retrogradării ramurii în perioada postprivatizațională a agriculturii. În baza analizei se propun soluții de revitalizare a producerii laptelui în condițiile exploatațiilor din sectorul privat.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Creșterea taurinelor în Republica Moldova a avut cel mai înalt grad de dezvoltare în perioada anilor 1989-1990. În acești ani s-au înregistrat indicii superiori ai efectivului de taurine, a productivității lor și a producției globale de lapte și carne de taurină. În următorii ani, din cauza reformelor agrare nereușite, s-a produs o retrogradare a tuturor ramurilor agriculturii, inclusiv a sectorului de creștere a taurinelor, a ponderii acestui sector în tot produsul agricol global, a indicilor economici de producere a laptelui și cărnii de taurină. Cea mai înaltă producție de lapte, obținută anual de exploatațiile agricole de la fiecare vacă (până la 7 mii kg) s-a obținut la fostul sovhoz Mălăești, r-nul Orhei (S. Chilimar, 2001, 2005; S. Chilimar, T. Bajura, 2006).

Privatizarea pământului și divizarea terenurilor mari în sute de mii de parcele mici - cote a proprietarilor de pământ, dispariția fermelor de prăsilă, producerea insuficientă a furajelor și calitatea lor joasă, creșterea în gospodăriile sectorului privat a 1-2 vaci, practicarea unor metode primitive de ameliorare a raselor, sacrificarea neargumentată a tineretului bovin la o vârstă timpurie, insuficiența acută a capitalului pentru investiții la crearea fermelor noi cu tehnologii performante, bazate pe proprietatea privată, scumpirea surselor energetice, iresponsabilitatea conducătorilor întreprinderilor de procesare a laptelui și cărnii pentru dezvoltarea producerii materiei prime, etc. au condiționat apariția unei situații de criză în ramura creșterii taurinelor. Continuă reducerea efectivului de taurine, sacrificarea neargumentată a tineretului taurin la o vârstă timpurie, nu se realizează acțiuni concrete și efective pentru creșterea productivității animalelor și a producției globale de lapte și carne de taurină.

Conștientizând situația creată în ramură, necesitatea stopării declinului în producerea laptelui și

cărnii de taurină, considerăm extrem de important elaborarea și realizarea unui program de revitalizare și stimulare economică a ramurii creșterii taurinelor, de ameliorare a raselor de bovine omologate în R. Moldova, de folosire a realizărilor geneticii mondiale în scopul sporirii productivității animalelor, de elaborare și implementare a tehnologiilor performante de producere a laptelui și cărnii de taurină în corespundere cu reglementările UE, de sporire a calității și competitivității produselor lactate și din carne pe piața internă și cea europeană, de asigurare mai deplină a populației cu produse alimentare valoroase și a industriei prelucrătoare cu materie primă calitativă.

Elaborarea programului nominalizat reiese din prevederile Programului Național „Satul Moldovenesc”, Strategiei dezvoltării sectorului agroalimentar în perioada anilor 2006-2015, cadrului legislativ în vigoare al Republicii Moldova, inclusiv: „Legea privind selecția și reproducția în zootehnie”, „Legea zootehniei”, altor acte normative, a reglementărilor Uniunii Europene în domeniul creșterii animalelor, producerii, prelucrării industriale și comercializării produselor animaliere (S. Chilimar, S. Coșman, 2005).

Obiectivul principal al strategiei sectorului creșterii taurinelor în perspectivă este revitalizarea ramurii și depășirea indicilor obținuți în anii 1989-1990. Renovarea producerii laptelui și a cărnii de bovină necesită să fie reorientată de agenții economici spre sistemul intensiv de creștere a animalelor, ținând cont de reglementările UE și strategia creșterii economice, de reducere a sărăciei și de îmbunătățire a calității vieții.

La comanda Guvernului și Academiei de Științe a Moldovei, autorul cu un colectiv de cercetători a elaborat un proiect tip al minifermei pentru producerea laptelui, având scopul de a acorda ajutor practic crescătorilor de taurine la implementarea unor tehnologii moderne de producere a laptelui, care ar asigura sporirea producției de lapte, ameliorarea calității lui, sporirea competitivității laptelui și lactatelor, reducerea cheltuielilor la construcția și exploatarea adăposturilor (S. Chilimar, T. Bajura, 2006; S. Chilimar, T. Bajura, N. Dumbrăveanu, 2007).

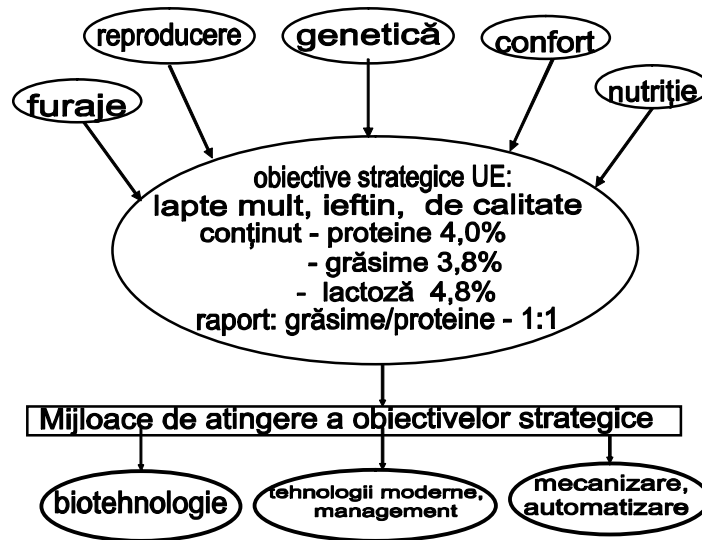
Proiectarea fermelor pentru producția laptelui este importantă nu numai pentru producătorii agricoli, dar și pentru întreprinderile de procesare a laptelui, pentru consumatorii de lapte și produse lactate, precum, în ansamblu, pentru agricultură și economia națională. Laptele este produsul alimentar cel mai răspândit, în special pentru tânăra generație și oamenii de vârstă înaintată. În condițiile gospodăriilor sectorului privat actualmente laptele este obținut în condiții neigienice, iar proiecte tip pentru minifermă până acum n-au fost elaborate. Realizarea laptelui de la producător la procesator nu se face în condițiile securității alimentare, aprecierea calității laptelui și produselor lactate fiind ieșite de sub control, aceste produse având o calitate îndoielnică. Crescătorii de taurine din R. Moldova dispun de un efectiv de animale cu o productivitate joasă. Ei nu cunosc și nu implementează tehnologii performante de ameliorare a calităților materialului biologic, tehnologii de creștere și nutriție a bovinelor ceea ce duce la obținerea unor venituri minime sau la pierderi și nu sunt cointeresați în intensificarea producerii laptelui. Calitatea laptelui - materie primă din republică, nu corespunde standardelor UE privind calitatea și securitatea alimentară. Prevederile reglementărilor stabilite prin Directiva Consiliului UE nr. 46/1992 n-au fost transpuse în legislația noastră. Toate aceste neajunsuri pot fi înlăturate odată cu construcția fermelor noi cu folosirea proiectului tip.

Proiectul prevede construcția fermei cu 20 capete de vaci și 24 de vițele pentru reproducție. După necesitate, mărimea fermei poate fi extinsă la 30-40 și mai multe vaci cu efectivul respectiv de tineret pentru reproducție. Întreținerea vacilor și tineretului se prevede într-o singură încăpere cu suprafața de 210 m². Au fost luate în considerație criteriile de ordin economic – producția anuală a laptelui și calitatea lui, consumul specific de furaje, longevitatea productivă, calitățile reproductive, cerințele pieței pentru producțiile principale ale taurinelor, adaptarea rasei la condițiile pedo-climatice specifice zonei în care este amplasată ferma, posibilitățile fermierului de a procura taurine pentru reproducție (vacii, juninci, vițele). Pentru obținerea unei producții anuale de 4000-6000 kg de lapte de la o vacă se recomandă de crescut taurine de tipul moldovenesc al rasei Bălțată cu Negru sau exportate din țările UE, la care potențialul genetic al producției anuale de lapte constituie 7-9 mii kg și mai mult. Tăurașii vor fi realizați pentru producerea cărnii la vârsta de 1-2 luni. În condițiile creșterii intensive se asigură obținerea sporului mediu zilnic în greutate 900-1000 g, a greutății corporale la vârsta de 15-18 luni de 475-500 kg, iar consumul specific de furaje nu va depăși 6,1- 6,5 unități nutritive. La 1 kg de lapte se va consuma numai 1,15-1,20 unități nutritive. La ferma cu 20 vaci se va produce anual 90-100 t de lapte și 40-42 chintale de carne.

Pentru construcția unei minifermă de producere a laptelui, ținând cont de prețurile curente din anul 2007, va fi necesar de circa 1,5-1,6 ml. lei. Respectarea tehnologiei de producere a laptelui, realizarea producției

anuale de 5-6 mii kg lapte de la fiecare vacă va da posibilitatea de a recupera cheltuielile pentru astfel de mini ferme timp de 6-7 ani (S. Chilimar, T. Bajura, 2006; S. Chilimar, T. Bajura, N. Dumbrăveanu, 2007).

În perspectiva integrării țării noastre în UE este important de ținut cont de obiectivele strategice la producerea laptelui conform cerințelor UE. Înființarea fermelor de producere a laptelui cu implementarea parametrilor tehnologici ai fermei model va asigura crescătorilor de taurine din Republica Moldova producerea laptelui ținând cont de factorii care influențează calitatea lui, necesitatea sporirii calității conform cerințelor prezentate în figură.

Pentru a produce lapte, respectiv lactate, care pot fi realizate în spațiul economic al UE este important de ținut cont de factorii care influențează calitatea laptelui, de implementat tehnologii moderne, inclusiv biotehnologii, mijloace efective de mecanizare și automatizare a proceselor tehnologice, de implementat managementul de atingere a obiectivelor strategice în producerea laptelui. Aceasta va da posibilitatea de renovare a ramurii creșterii taurinelor, de sporire a productivității animalelor și a rentabilității producerii laptelui.

CONCLUZII

Elaborarea și implementarea proiectelor tip are scopul de a pregăti fermierii să organizeze producția în condiții cât mai favorabile pentru ameliorarea microclimatului economic și social în spațiul rural, de urgentare a realizării Programului Național „Satul Moldovenesc”, precum și de integrare a țării noastre în Uniunea Europeană.

BIBLIOGRAFIE

1. Chilimar, S. Tendințe și strategia dezvoltării zootehniei în R. Moldova. Culegere de lucrări ale Simpozionului științific internațional, Brașov, 2001, p. 82-83.
2. Chilimar, S. Tipul intraracial de taurine Bălțat cu Negru în R. Moldova. Simpozion științific internațional, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”, Iași, 2001. p. 142-147.
3. Chilimar, S. Dezvoltarea sectorului creșterii taurinelor în perspectiva integrării Europene. Simpozion științific internațional, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”, Iași, 2006, p. 204-210.
4. Chilimar, S.; Bajura, T. Strategia dezvoltării sectorului zootehnic în Republica Moldova, Revista de Zootehnie, nr.2, București, 2006, p. 6-16.
5. Chilimar, S.; Bajura, T. et al. Argumentarea tehnico-științifică a investițiilor capitale și proiectelor tip de afaceri pentru întreprinderile mici și mijlocii în sectorul agro-alimentar. Rev. „Economie și dezvoltare rurală”, nr. 3(6) 2006, Chișinău, 84 p.
6. Chilimar, S.; Bajura, T.; Dumbrăveanu, N. Normative pentru fermele de lapte din sectorul particular. Simpozion științific internațional, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”, Iași, 2007, p.518-527.
7. Chilimar, S.; Coșman, S. Modele de creștere a taurinelor. Simpozion internațional, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, 2005, Chișinău, p. 19-27.

Data prezentării articolului – 14.12.2007